

»Za ekološke čebelarje trenutno največji izziv predstavlja dobava ekološkega sladkorja«

Na začetku februarja sem se pogovarjal z ekološkim čebelarjem Frankom Dolganom o pomenu organizacije ekoloških čebelarjev. Franko Dolgan iz Narina pri Pivki je začel čebelariti kot mladenič leta 1995, v naslednjem letu se je vpisal v Čebelarsko društvo Pivka. V društvu je leta 2004 prevzel funkcijo tajnika, jo opravljal deset let, za tem pa nastopil v vlogi predsednika društva, kar opravlja še danes. Leta 2020 je bil izvoljen v Upravni odbor Čebelarske zveze Slovenije ter v tem času je prevzel tudi funkcijo predsednika Komisije UO ČZS za ekološko čebelarjenje. Po smrti očeta je prevzel kmetijo, za katero je leta 2007 pridobil ekološki certifikat, leta 2015 je pridobil tudi ekološki certifikat za čebelarstvo. Trenutno čebelari z okrog 150 čebeljimi družinami.

Tadej Pavkovič, Čebelarska zveza Slovenije (tadej.pavkovic@czs.si)

Foto: Tadej Pavkovič

Zakaj ste se odločili za pridobitev certifikata za ekološko čebelarjenje?

Ker mi je pomembna kakovost hrane, ki jo sam uživam oziroma jo ponujam svojim strankam. Že prej sem živel na ekološki način, oče je kmetoval na sonaravni način, sam pa sem po prevzemu kmetije želel dokazati kakovost svojih pridelkov in izdelkov tudi s certifikatom. Najprej sem dobil certifikat za ekološko kmetovanje, nekaj let kasneje tudi za ekološko čebelarjenje. Za ohranjanje dokazila je sicer treba vzdrževati predpisani standard, kar vsako leto preverjajo akreditirane nadzorne organizacija, vendar to ni težko.

Sicer pa sem upravičen tudi do koriščenja nalepk za pridelke z oznako »Medvedu prijazno«, ki so namenjene rejcem pašnih živali, čebelarjem, sadjarjem in drugim kmetijcem, ponudnikom turističnim namestitve, podjetjem in obrtnikom, ki prispevajo k sobivanju

človeka z medvedom. Za zaščito čebeljih družin pred medvedom lokacijo panjev obdam z električnim pastirjem. Medved je dovolj inteligentna žival, da se – ko enkrat doživi elektrošok – elektrificirani ogradi izogiba. Prepovedano pa je denimo nastavljanje pasti, ki bi poškodovale medveda.

Omenili ste, da je čedalje več interesa za ekološko čebelarjenje, kaj botruje zanimanju?

Ker se večja ozaveščenost čebelarjev in potrošnikov o kakovosti pridelkov ekoloških čebelarjev. Člani komisije UO ČZS za ekološko čebelarstvo smo si zadali cilj, da bomo povečali število ekoloških čebelarjev in ekoloških čebeljih družin v Sloveniji. Na spletni strani ČZS smo posodobili podstran, ki je namenjena promociji ekološkega čebelarjenja. Vse več interesa je tudi zaradi spremenjenih pogojev za pridobitev certifikata, ki

so začeli veljati lansko leto. Vedno več čebelarjev me kliče, ker jih zanima pridobitev certifikata za ekološko čebelarjenje. Že prej so čebelarili na sonaravni način, čebele so zdravili z zdravili na osnovi organskih snovi, izziv za pridobitev certifikata pa jim je predstavljal zlasti Pravilnik o določitvi območij, ki so primerna za ekološko čebelarjenje.

Kako so se spremenili pogoji, ki so predpisovali za ekološko čebelarjenje primerna območja?

V celoti se je ukinil zemljevid z dovoljenimi in nedovoljenimi območji za ekološko čebelarjenje. Pred spremembo je bil pogoj za pridobitev certifikata dovoljšna oddaljenost stojišč za panje od avtocest in odlagališč odpadkov.

Bi bilo treba na državni ali evropski ravni doseči še kakšno spremembo pogojev za pridobitev certifikata za ekološko čebelarjenje?

Mislim, da so sedaj pogoji za ekološko čebelarjenje v Sloveniji enakovredni pogojem v sosednjih državah. Kot že povedano smo opustili določitve območij, ki so primerni za ekološko čebelarjenje, tega sosednje države niso imele. Kljub opustitvi omenjenih pogojev pa sam kot ekološki čebelar čebeljih panjev vendarle ne bi postavljaj blizu mestnega jedra ali degradiranih območij. Vemo, da je za čebelje pridelke najboljše, če čebela medicino in cvetni prah nabira v neokrnjeni naravi. Vemo tudi, da čebeljih panjev ne smemo postavljati blizu intenzivnih kmetijstev. Slednji v poljedelstvu uporabljajo tudi fitofarmacevtska sredstva, ki so lahko ob neprimerni uporabi nevarna za čebele in čebelje pridelke ter posledično za ljudi, ki uživajo onesnažene čebelje pridelke.

Kakšna so prizadevanja komisije za ekološko čebelarjenje UO ČZS?

Prizadevamo si ozaveščati potrošnike in čebelarje o kakovosti ekoloških pridelkov in izdelkov. Ekološkim čebelarjem in čebelarjem, ki si želijo pridobiti certifikat, želimo na enem mestu nuditi vse pomembne informacije, kot so na primer informacije o veljavni zakonodaji o ekološkem čebelarjenju, izobraževanjih, priporočenih cenah za ekološke pridelke ter izdelke in tako naprej. Tako smo naredili s odstranjanjem za ekološke čebelarje na spletni strani ČZS. Za komisijo je pomembno tudi, da so na enem mestu zbrani podatki o slovenskih ekoloških čebelarjih. Potrošniki tako lažje najdejo naslove ekoloških čebelarjev.

Komisija na nek način deluje tudi kot povezovalni člen med ekološkimi čebelarji?

Tako je. Si pa prizadevamo ekološki čebelarji ustanoviti tudi društvo ali zvezo ekoloških čebelarjev.

Stojišče Franka Dolgana v Narinu pri Pivki

Imeli smo že ustanovni sestanek, organizacijo želimo ustanoviti do konca leta. Sedaj je čebelarjev s certifikatom za ekološko čebelarjenje nekaj več kot 90. Približno toliko kot kakšno čebelarsko društvo. Če se bo zdaj še povečalo število ekoloških čebelarjev v Sloveniji, bo še bolje. Ekološki čebelarji se moramo tesneje povezati za lažje širjenje informacij in na primer za skupno nabavo sladkorja. Za ekološke čebelarje trenutno največji izziv predstavlja dobava ekološkega sladkorja. Vsakdo se znajde po svoje, če bi se povezali, bi lahko ekološki sladkor kupovali organizirano v večjih količinah in tako potencialno zmanjšali stroške. V primerjavi z drugimi državami je delež ekoloških čebelarjev izredno majhen, organizacija dobave tako ne bi bila preveč zahtevna. V tem jaz vidim največjo korist ustanovitve združenja ekoloških čebelarjev, v organizirani dobavi ekološkega sladkorja. Zdravila lahko kupujemo v vsaki veterinarski postaji, to ni zahtevno, največji izziv je nabava ekološkega sladkorja.

Ima komisija za ekološko čebelarjenje UO ČZS še kakšne načrte, ki jih nameravate izvesti?

Vsako leto pripravimo tudi posvet ekoloških čebelarjev, vsakokrat pri drugem ekološkem čebelarju. Organizirali bomo tudi izobraževanja. Vsako leto organiziramo tudi strokovno ekskurzijo, da obiščemo kakšnega ekološkega čebelarja v Sloveniji ali tujini. Kot sem poudaril že prej, je ekološko čebelarstvo v Sloveniji majhno, majhno je število ekoloških čebelarjev, majhno je število ekoloških čebeljih družin. Koristno je iti v tujino pogledati delovanje ekoloških čebelarstev in dobre prakse prenesti v Slovenijo.